

פרק אמור

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶת מִזְבֵּחַ ה' אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כג, מד)

ובגם' מגילה (לב, א) דריש' עלה תנוי רבנן משה תיקן להם לישראל שיהו שואלים ודורשים בעיניו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות חג בחג.

יל"ד דלעיל שם (ד, א) אמר ריב"ל פורים שחול להיות בשבת שואלים ודורשים בעיניו של יום, ונחלקו רשי' ותוס' מהי הדרשה/DDורשים באותו היום, דלרשי' דורשים אגרת הפורים, ובתוס' נקט דאייר' בהלכות החג, ולדבריהם יול"ע דמאי עניין הוא דוקא בפורים המשולש לדירוש בעיניו של החג, והרי המגילה והנס כבר קראו ושנו ביום ו' בקריאת המגילה, ולתוס' דדרשי' הלכות החג, נמי יול"ע דהרי רוב ההלכות כבר נתקימו ביום ו' קודם שבת, ומאי עניין הוא לדירוש דוקא בשבת, והרי התוס' גופיה נקטו דבחול לא דרשין כן. ובויתר יול"ע,מאי סברא היא-DDוחון סעודת המשתה ליום א', והרי כיוון דעתך יום הפורים הוא בט"ו שחול בשבת, א"כ יעשו הסעודה בשבת ויכלו להוסיף בה דבר מה למשתה, דהא לא שאני משאר ימים טובים שאף שחלים הם בשבת אין דוחין אותם ואם חל חג השבעות או סוכות בשבת שמים ועושים שניים מהם כאחד, וא"כ Mai גרע פורים שנצרכו לדוחות יום המשתה ליום א'.

ואשר נראה, ובהקדם דנהנה בגמ' מקש' דמאי אירא פורים שאר יו"ט נמי איך לא דומה תיקן להם שידרשו הלכות חג בחג, ולכאורה נראה דאייר' גבי הלכות חג בחג שיש לישא בכל חג, והוא תמה דמאי שייכא להא דדרשי' בפורים, הא לפרש' דכל הדרשה היא באגרת הפורים א"כ לא שייכא כלל לתקנת משה ללימוד הלכות חג בחג, אף לש"י התוס' דلومדין הלכות החג, מ"מ עיקרו לפרסומי הנס, דהא התוס' כת' דבחול לא בעין להא כיוון דקריאת המגילה הוא פרסום ניסא טפי, וא"כ Mai שייך פרסום נס הפורים להלכות כל חג וחג.

ומכח זה נראה, דבאמת הוא דתיקן משה ללימוד הלכות חג בחג אין זה ממשם דברי ללימוד הלכות החג, דהא הלכה פסוכה היא כבר שלושים יומ קודם החג לומדין הלכות החג, ונמצא א"כ כבר קיימו הלכות אלו בלימוד ההלכות קודם החג, אף סברא היא דמה טעם ללימוד הלכות החג בחג עצמו אחר שכבר עבר חלקו ואין יכול לקיים רוב מצוותיו, וכגון בפסח כבר מצה ומרור לפניו וכו'.

וע"כ צ"ל, דהאי דינא דתיקן משה הוא בכך שנוצר האדם בחג להכיר מעלה ימי החג בכך שידע האיר להתנהג ולהקיים מראוי, וכל מטרת התקינה הייתה להזכיר את מהות החג ולדעת יסודו, וזה דין הנאמר בכל חג וחג, ולהכי רק בפורים המשולש דמצוות החג מקיימים קודם השבת ואחר השבת, א"כ האיר ידעו בשבת שהיא עיקרו של יום לבני מוקפין מהו מהות החג והרי אין קוראי מגילה ואין מקיימים מצוות החג. אלא דבזה נחלקו רשי' ותוס' מה עדיף טפי בכך לסביר העניין שידעו ענייני החג כראוי, דלרשי' העיקר הוא לספר אגרת הפורים דהיא עיקר המעשה והנס שAIRע, ומקיימים שפיר הדין שייכרו וידעו מהות החג, ולתוס' לא סגי בכר וע"י לימוד ההלכות שמפלפלין וכן"ב בהם ידוע מהות החג. וראיה לדבר י"ל מהא דהרבמ"ם לא כתbam בהלכות יו"ט, אלא שנאם בהלכות קריית התורה וכ"כ (פ"ג ה"ח), אחר שכותב דין קריית התורה בכל חג, וע"כ עיקר תקינה זו הייתה ללמד את ישראל מהות החג ביום החג.

אלא דעתה צריכים אנו לברר מדוע באמת חילוקו יומ המשתה ולא עשווה יחד עם השבת, ומהו באמת מהות החג בשבת ביום א'. ובגמ' מקש' כן ומשני דכתיב לעשותות אותם ימי משתה ושמחה וא"א לעשות יומ השבת דהוא כבר עשה מצד עצמו יומ שמחה. והוא צ"ב דاما בעין להופכו לשמחה, והרי יכולים להרבות בו שמחה ע"י שיסוף בו עוד דברים המשמחים.

ואשר נראה, דנהנה המן שהפיל פור הוא הגורל ויצא לו י"ג לחודש אדר שמחה גדולה, וטעם הדבר הוא דבאמת מזל אדר הוא מזל שמצד עצמו הוא רע ליוחדים, DIDOU שמזל דגים הוא שהdag האגדל יכול וטורף הדג הקטן, ידע המן דביהו יומ קכ"ז מדינות ובני ישראל מדינה הכיכר קטנה, ודאי יוכל הם לטורף כמזל החודש, ועוד ידע שמנה נפטר באדר ומזרם איתרעו אלא דלא ידע דגם הוא נולד בו וגם בני ישראל בתעניתם וצומם יכולם להפוך המזל לטובה, וזה עיקר הנס שאכן עשה בפורים והוא כמו דמצינו באב דנים בדיניהם, כיוון דבני ישראל בחורבם המקדש הפכו המזל טוב למזל גrouchן, כן הוא במזל אדר דגמים דarf שמצד עצמו הוא מזל רע, בני ישראל במעשייהם הפכו המזל למזל טוב הנוטן להם מ טוב מזלן.

פרק אמור

וזהו מהות היום ונחפוך הוא שהפכו את היום ועשאוו מיום רע ליום טוב, שהפכו היום כולו ועשׂו זאת ליום משתה ושמחה אף דמצד עצמו הוא בمزל שאינו כה טוב, וזהו שזכרים אנו את ימי הפורים על שם הנס הגדול שנחפך היום ממש לטובה.

ומעתה י"ל, דלקך נצרכנו ליום משתה ושמחה מיוחד לאחר השבת, כיון שבשבת שהוא יום שמחה מצד עצמו לא שייך להופכו ולעשותו يوم משתה ושמחה, ולכן נצרכנו ליום מיוחד של חולין שהופכים אנו אותו במיוחד לחג הפורים למזל הטוב שיזופע עליונו, וудיפי לעשות זאת לאחר השבת ולא קודם לכן דברי אין מקדים, וגם דברך יראה שעושים זאת במיוחד ביום משתה ושמחה ולא מחתם הכריכים שעושין يوم י"ד פורים, ולכן זהו הלכה שנתחדשה דוקא בפורים המשולש.

ובזה י"ל נמי,/DDוקא בפורים המשולש נתחלקו ימי הפורים לא' דברים, א' מצוות החג שנעשים ביום ו' ובימים א' כל חד לפי דין, ב' ימי הוצאה על הניסים המיעודים שנעשו בו וזהו בשבת שהוא עיקר זמן הנס ואומרים בו על הניסים, ג' יום משתה ושמחה שהופכים היום החולין ליום מיוחד של משתה ושמחה וזה העשוה ביום א' בדוקא.

VIDOIK, הדבר דזהו דמק' בגם' מי אירא פורים, הרי בכל חג יש להודיע מהות החג באותו החג, או ע"י סייפור תוקף החג לרשי' או ע"י לימוד ודין ההלכות המביאות לידי הכרת החג, אבל לא איירי בדיון לימוד ההלכות החג דזהו כבר קודם החג נשנה, ובהלכות י"ט כתוב לה הרמב"ם להלכה. ועלה משני דרך פורים היה ס"ד דכיון דנדחה אין ביום הפורים של שבת משה מיוחד הנזכר להכירו ולדעת אודוטיו, וזה שאמור שיש דין מיוחד לדעת אודוט ייחודה של יום השבת דזהו דוקא ביום השבת ניתן לדרוש כן כדת וכדין.

מקור: רב אברם וקסברגר שליט"א